

SZEGEDI HIRADÓ.

41-dik szám.

Vasárnap, őszelő 18-án 1859.

Első évfolyam.

Megjelenik:

Hetenkint kétszer, esütörtökön és vasárnap reggel.

Szerkesztői iroda:

Tanodautca, Lemle-féleház, 359. szám, hová a kéziratok bérmentve utasítandók.

Kiadóhivatal:

Burger Zsigmond könyvkereskedése.

Előfizetési feltételek.

Szegeden hazhozordással: Egész évre 6 frt, — félévre 3 frt, — évnegyedre 1 frt 60 kr. austr. ért.

Videkre postán: Egész évre 8 frt, — félévre 4 frt, — évnegyedre 2 frt, austr. ért.

Egyes szám ára 8 ujkr.

Hirdetések:

Az öthasábos petisior egyszeri hirdetésnél 17 ujkr. kétszerinél 6 ujkr., többszörinél 5 ujkr. Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 36 ujkr. A nyilváltásban a háromhasábos petisior igrtási díja 20 ujkr.

Az előfizetési pénzek és hirdetések Burger Zsigmond könyvkereskedéséhez címezendők.

Alföldi viszonyok.

Gazdasági nézetek.

A pénzkereset főcél az anyagi életben a jobb érzelmű emberről, hogy önnön és övéi életmét, ruházatát megszerezhesse; öregségének nyugalmas ágyat készíthessen, és utódainak valamit hagyhasson hátra. Ezen pénzkereset sokféleképen nyilvánul az emberek tömkelegében. Mindegyiknek eszközt kell megragadni, hogy célját elérhesse. De az eszköz használata a célra nagy fáradságra kerül, és ez az, mi többeket a pénzkeresettől elrettent.

Vannak emberek, kik magukat egészen Isten akaratára hagyják, a jövővel mísem gondolnak, azt állítván: „Aki mára rendelt valamit, holnapra is rendelt.” Csak akkor veszik észre magukat, mikor szemök szájká koppan.

Ugy van az atyámfiai, ha lefekszünk és alszunk, Isten csakugyan nem küld ennyivalót számunkra.

Csak egy Dániel volt, kiről az Isten még az oroszlanok barlangjában is gondoskodott, az is még az ő testamentomban.

Nem az ő szővetség idejében élünk már, hanem 1859-ben.

Többet lehetne a jelenkorban az emberektől várunk, mint valaha, ha egyebet nem, legalább azt, hogy eszközt tudnának választani céljuk kivételére.

Nem könnyű eszközt találni, különösen alkalmas eszközt valamely cél kivételére; hát még a pénzkeresetre?!

Minthogy oly nehéz eszközt választani és pedig olyan eszközt, melyvel kevés idő alatt sok pénzt lehessen teremteni, javaslok én egyet, és ez a selyembogár-tenyésztés.

Látom van epeztünk tiltve a felsővárosban, vannak utcáinkon és udvarainkban is eperfák, ámbár még tíz annyi lehetne; de minek, hisz e keveset sem tudjuk használni? Kihajtanak tavaszkor eperfaik, lombosakká válnak, és ősszel elhullnak. Nem jobb volna e leveleket leszedniük, és selyembogarakat tenyészteniük? Nem jobb volna-e, ha azon lombzatot, mely a fákról lehull és földde válik, fölhasználók a pénzkeresetre? Valóban jobb volna; de mindezt a magyar Szeged még eddig csak kiesinségnek, gyermekjátéknak tartotta.

Legfőbb két hónapot igényel a selyembogár-tenyésztés, és bőven jövedelmez.

A selyembogár egyéb cledelt nem kíván eperfafelevél, mi egy krajcárba sem kerül; a mellette való dolog pedig oly csekélység, melyet akármely hét éves leányka, vagy a munkára alkalmas öreg is elvégezhet.

Ha a gubóba kötötték magukat, itt helyben örömet megveszik a kereskedők pengőforintjával fontját, és így minden mázsa 100 pengőforintért kel el. Most már ne többet, csak egy mázsányit tenyészsen egy család, két hónap alatt 100 pengőforint tít a családapa markát.

Most már számítsuk ki, ha ez idő alatt mászt dolgozót volna a családapa, mennyi lett volna jövedelme, és hasonlitsuk össze a főnebi összeggel. Tavaszutóban tegyük a napszámot 25 garasra, nyárelőben 1 frtra, ámbár kiki tudhatja, hogy annyit nem adnak. Tavaszutóban van 5 vasárnap, legalább az idén annyi volt, ekkor nem adnak napszámot, nyárelőben az idén volt 4 vasárnap és 4 ünnepe, ezen napokra szintén nem fizettek, tehát összesen a két hónapban 13 heverő nap volt. Tavaszutóban volt 26 munkanap, és nem tudom kaptak-e a napszámok minden napra dolgot; de mégis tegyük föl, hogy kaptak; nyárelőben volt 22 dolgoznapi. Most számítsuk össze: tavaszutóban 26 nap alatt keresett 13 frt, nyárelőben ha munkát kapott, keresett 22 forintot, ez összesen 35 frt, tehát 65 frittal többet kapott volna, ha egy mázsányi selyembogarat tenyész, és emellett nem kellett volna a kaszát és kapát emelgetnie.

Vagy ha csakugyan kedve volt a családapának a kltmunkára, otthon gyermekei vagy felesége a se-

lyembogár körüli dolgot elvégezheték volna, és lett volna 135 frt jövedelme. Ezen könnyen jövedelmező munkát a keztytis kezecek is megtehetnék, és nem kellene az édes apának, vagy anyának a tárcából a drága ruháért meg a kri..... (majd kimentam) a sok pénzt kiadnia.

Hogy példát hozzak föl, vannak városok, melyek épen csak a selyembogár-tenyésztésből élnek. Nem oly messze van ide Bács mezővárosa, hol a leánykák meg tudják keresni a ruházatra valót a selyembogár-tenyésztésből. De nem kell messze mennünk, a boldogult erdőmester, ki a felsővárosi makosban lakott, minden évben saját vallomása szerint 200 frtnál több jövedelmet hozott selyembogarái után.

Van-e hát jobb eszköz a pénzkeresetre a selyembogár-tenyésztésnél?

A jó érzésű ember mindig talál dolgot, ha nem, tanácsot kér felebarátjától, csak hogy célját érhesse. Igaz ez a közmondás: „Okos ész és szorgalom a legbiztosabb vagyon.”

A gőzgépek szaporodnak, sok ember elesik keresetétől, és kapálni kaszáni kénytelen, mint a vén huszár mondja; de ilyen is annyi van, hogy fele sem kap munkát. Tehát a selyembogár-tenyésztést, mint hasznos eszközt a pénzkeresetre, ajánlom.

Amit Szegednek mondtam, érte a többi város is.

B-g János.

Kereskedelmi és iparozgalmak.

Ujabb fejlemények.

A protestánsok egyházügyeit rendező f. évi őszelő 1-én kiadott császári nyilvparancs szövege. (Folytatás.)

16. §. Ha az egyik vagy a másik hitvallású evangélikus ifjúság számára iskolák államköltségen állítatnak föl, azokban csak oly férfiak alkalmazhatók, kik ezen hitvallások valamelyikéhez tartoznak.

17. §. Mindenik superintendentiának szabadságában áll, mindaddig, míg e tekintetben a zsinati törvényhozás utján általánoson kötelező határozatok nem hozatnak, kibocsátani azon rendeleteket, melyeket szükségességeknek vél avégett, hogy a gimnáziumokból kilépő oly tanulók képződésének folyama szabályoztassék és ellenőriztessék, kik magukat egyházi és iskolai szolgálatra szentelik, s evégett külföldi egyetemeket látogatni, vagy belöldi hittudományi tanintézetekbe átlépni szándékoznak. Evégett a superintendentiák a művelődésnek a kormány által kívánt mértékénél többet is követelhetnek, és meghatározhatják azon tanszakokat, melyeknek sikerrel befejezett tanulása folytán az említett osztályu tanítványok valamely egyetem látogatására vagy a hittudományi tanulmányba lépésre följogosíthatnak. A superintendentiák továbbá föntarthatják maguknak az ilyes tanítványok érettségi bizonyítványainak megerősítését, s mindazon jelöltöktől, kik valamely egyetemen, vagy azon superintendentián kívüli, melyhez tartoznak, valamely hittudományi tanintézetben tanulnak, tanulmányaikról szigorú időszi kimutatásokat követelhetnek.

Oly jelöltek, kik az ebbeli rendeleteknek eleget nem tesznek, ne alkalmazhatassanak.

18. §. Oly hittudományi tanintézetek, melyek a két hitvallás egyikének vagy másikának számára az eddigi szerkezet szerint külön léteznek, elkülönítet föntállásukban megmaradnak.

Azonban a legközelebbi zsinatok föladata leendő, azon hitvallás számára, melynek közlönnyel az illető zsinat tekintendő, a hittudományi tanügy szerkezetét és szabályozását tárgyzó törvényt kidolgozni s jóváhagyás végett Előnkbe terjeszteni.

19. §. Oly tanító, aki a népiskolákban vagy felsőbb tanintézetekben az arra jogosított iskolai kegyuraságok által rendszertileg alkalmaztaták, hivatalukból csak szabályozott felgyelmi eljárás folytán tételhetnek ki, mely az egyházi törvények által ki-

szabott folyamodási rend szerént tartandó. Ha azonban az iskolai fegyelemre való tekintetel halasztást nem tőrnek, a tanítói hivatal nyakolásától föltüggesztés a kegyuraság által ideiglenesen elrendelhetetik.

20. §. Az egyházi községnek (parokhiális községeknek, esperességeknek, superintendentiáknak) jogában áll, tulajdont bármely törvényes módon szerezniük.

21. §. Az iskolai és egyházi alapítványok csak az illető hitvallás iskolájának és egyházának céljaira fordíthatnak.

22. §. Az egyházi, iskolai és alapítványi vagyon rendeltetése és hovafordítása fölötti perlekedések az egyházi birói hatóságok által 5. §) dönnetnek el.

23. §. Egyházi, iskolai és alapítványi vagyonok igazgatása, az 1791. évi 26. törvénycikk 10. §. értelmében, mind a két hitvallású evangélikusokat ezután is kizárólag illeti. Az államnak a kezelés tekintetében fölfelügyeletét a vallás- és oktatásügyi ministerium gyakorolja, azon joggal, miszerént szükség esetében az alapítványi okiratokat, számadásokat s egyéb igazgatási irományokat megtekintheti és a pénzalapok veszélyeztetése esetében azt rendelheti, ami a biztosítás vagy kártalanítás végett szükséges.

24. §. Oly alapítólevelekbe és egyéb okiratokba, melyek által egyházi vagy iskolai célokra ingó vagy ingatlan vagyon szenteltetik, a föntálló törvényekkel ellenkező határozatokat fölvenni nem szabad.

Ha pedig az mindamelllett is megtörténnek, ugy az illető határozatok hatálytalanok, az alapítványból vagy különbeni lekötésből az egyháza vagy iskolára háramló jogok és előnyök azonban föntartandók.

25. §. Mindenik superintendentia (superintendentiális község) azon esperességekben és parokhiális községekben áll, melyek az országfejedelmi törvények által hozzája utasítatnak.

A superintendentiáknak számára állandó szék-helyek tüzetnek ki, melyekről a superintendentiák nevezetnek.

26. §. Jövöben következő superintendentiák létezendnek:

A. Az ágostai hitvallású evangélikusok számára:

1. A pesti. Magában foglalja az eddigi bányakerületi superintendentiából a budapesti esperességet, a Pest megyei esperességet s az eddigi dunántuli superintendentiából az esztergami esperességet.

2. A pozsoni. Magában foglalja az eddigi dunáninneni superintendentiából az árvai, lipóti, nyitrai esperességet, a Pozson városi esperességet, a Pozson megyei esperességet, a trencsényi és turóczi esperességet; az eddigi bányakerületi superintendentiából a zólyomi, barsi, honti és nozrádi esperességet, s az eddigi dunántuli superintendentiából a Komárom városi esperességet.

3. A soproni. Magában foglalja az eddigi dunántuli superintendentiából a felső-soproni, alsó-soproni, főis-vasi, közép-vasi, kemencsaljai, veszprémi, győri, zala, somogyi, tolna-baránya-somogyi esperességet s a Győr, Kőszeg, Ruszt és Sopron városi esperességet, s az eddigi dunáninneni superintendentiából a mosoni esperességet.

4. Az eperjesi. Magában foglalja a hat szabadvárosi, a tizenhárom városi, a hét bánya- városi, a kárpátaljai, gömöri, kis-honti és sáros-zempléni esperességet, mindezeket az eddigi tiszamelléki superintendentiából.

5. szarvasi. Magában foglalja a békési esperességet az eddigi bányakerületi superintendentiából s a hegyaljai esperességet az eddigi tiszamelléki superintendentiából.

6. Az új-verbászi superintendentia. Magában foglalja a bács-szerémségi és bánásgyi esperességet, mindkettőt az eddigi bányakerületi superintendentiából.

B. A helyvét hitvallású evangélikusok számára:

1. A pesti. Magában foglalja a kecskeméti, pesti, solti és a veresaljai esperességet az eddigi dunamelléki superintendentiából, a tatai esperességet az eddigi dunántuli superintendentiából, végre a he-

vesi és nagykunsági esperességet az eddigi tisztántali superintendenciából.

2. A komáromi. Magában foglalja a barsi, drégely-palánki és komáromi esperességet az eddigi dunántúli superintendenciából.

3. A pápai. Magában foglalja a mezőföldi, orségi, pápai, belső-somogyi és veszprémi esperességet az eddigi dunántúli superintendenciából, a felső-baranyai, külső-somogyi és tolnai esperességet az eddigi dunamelléki superintendenciából.

4. A sáros-pataki. Magában foglalja az abauji, alsó-borsodi, alsó-zempléni, felső-borsodi, felső-zempléni, gömői, tornai és ungi esperességet az eddigi tisztántali superintendenciából, a beregi és mármaros-ugocsi esperességet az eddigi tisztántali superintendenciából.

5. A debreceni. Magában foglalja a nagybányai, bihari, debreceni, érmelléki, nagy-károlyi, alsó-szabolcsi, felső-szabolcsi, nagy-szalontai és szatmári esperességet az eddigi tisztántali superintendenciából.

6. Az új-sziváci. Magában foglalja az alsó-baranyai-bácsi esperességet az eddigi dunamelléki superintendenciából s a bekés-bánsági esperességet az eddigi tisztántali superintendenciából.

(Folytatása következik.)

— A kormánytanács körül történt változások alkalmával az összes járási hivatalnokok oda utasítottak, hogy a néptanácsok és tanoncok számának emelésére minden befolyásukat felhasználják, s egyszersmint meghagyták, hogy vonogatás esetében az előirt kényszerszabályok azonnal alkalmazásba vészenek.

— A kisebb községek által reáltanodák fölláthatása tárgyában benyújtott kérelmek újabb kibocsátott rendelvény szerént csak azon esetben vétettek figyelembe s a tanodák fölláthatása csak úgy engedték meg, ha azok alapjául magánadományok jelöltek ki.

— Bizonyos polgári jogkereseti kérdésben következő főúrvényeszéki határozat hozott: 1) A nemzeti banknak a esdőtörvények elleni jelzálogos keresete tárgyában hozott előszámitási végzésben a zálogjog is elismerendő. 2) Ily eseteknél a nemzeti bank csak a végrehajtási, nem pedig egyszersmint az előszámitási költségeket is kifizetheti. 3) Az egytetemes kötelezettségeket a telekkönyvi bejegyzések által minden egyes birtokosnak minden birtokrésze alá van vetve az összes szenvedő tartozásnak.

— Bécsben részvények alapján jelzálog-biztosítási társulat alakult és erősített meg e napokban. A részvénytörke 10 millió forint, mely 50 év múlva 30% részvényosztalékot fog növelni. Egy-egy részvény 2000 ft.

— A dunagőzhajózási társulat a Jánosvásár tartama alatt Bécsbe 5607, Bajorhonba 11511 mázsa gyapjút és 66303 mázsa gabonát szállított ki az országból.

— A szerbfejedelemiség a Marschall-féle társulattal a dunai és szvávi gőzhajózási tárgyában kötött szerződést aláírta.

— A temesvári pályaudvarban a vasutársaság főműhelye melléképületeivel együtt valószínűleg a jövő őszig már elkészült. E műhely mozdonyokat s kocsikat fog készíteni s vagy 800—1000 munkást foglalkoztatni.

— Európa egyik leghíresebb vegyészce Liebig tudor oly szert talált föl, mely a legközönségesebb dohánynak is a havannai dohány izét és szagát kölcsönzi. Jó lesz, ha olesó lesz.

— Sveiban a sz. Gothard hegyet átmetsző-hegy kedvezőtlen időjárás alkalmával is lehessen árut szállítani ez uton.

— A váci távirtdahivatal, mely egyideig el volt zárva, újlag megnyitották, de csak nappali használatra.

— Európa leggazdagabb gyártulajdonosa Kunst Zürichben meghalt. Sveic különböző kantonjaiban 14 gyárteleppel bírt, 140,000 orsóval. Negyven milliónyi vagyonot hagyott hátra.

TÁRCA.

Jászberényi tárcalevelek.

A múlt években, ha valami idegen egyéniség történetesen Jászberénybe tévedt s mint jász fővárosban a jászágó mikéneiről, régiségeiről vagy más nevezetességéről tudakozódott, alig tudunk neki mást fölmutatni, mint először Lebel kúrtját. Ime ez azon kúrt, melylyel hajdan Lebel Konrádot agyonlőttette, melylyel ma már a legyet sem bántjuk; ez azon kúrt, melyből ma az általunk tiszteltetek egy pohár borral megkínáljuk. Ha az idegen tudvágyát még ki nem elégítettük, fölmutattuk másodsor a rókás mentét. Ime ez azon mente, melyben a jász nép anyvi vitéz tetett és parádét csinált, mely a nők vállain mente, a férfiakén pedig kacagány.

Mai nap, ha jó hozzánk valaki, a főnebbieket talán el is feledjük; hanem visszük egyenesen a fűrdőbe. Ez Jászberénynek jelenleg szeméfnye,

Hasznos tudnivalók.

— Szer a disznók nehézkörja ellen. — Schlag állatorvos igen nagy sikerrel használja e betegség ellen az általa fötalált rózsás fűfűből (Sempervivum tectorum) készített főzeléket.

— A fehérneműek megjelöléséhez szükséges tényleg készítmódja. — Jó erős borecetek vasporkulladékokat vagy apró vasszökeket azatunk s 6—8 óráig a napra vagy fűtött kemencére tesszük, hogy megelényüljön. Ezután leöntjük a tisztáját s itató papír segélyvel megsűrjük és üvegebe szedjük. Az e tényleg jögyzett betük és jegyek színöket soha sem vesztek.

— A tejnek horganyedényben (Zinkgefäss) savanyítását Drezdában igen veszélyesnek találták s a nagy közönséget hivatalosan értesítettek és figyelmeztették, hogy az ily edényekben sokáig tartott tej kénvárat képez, mely az egészségre igen káros befolyással van.

— Gyümölcsfaművelés. — Ha a fának, mely sok fattyuhajtást hoz, koronáját leszedjük s tövét körülássuk, szebb, erősebb s minden fölhajtástól ment leend.

Szegedi tárogató.

— A Magyar Néplap lípói levelezője a buzatermelésről és műveltségről értekezvén egy füst alatt, a többi közt azt mondja, hogy Európa legműveltebb népei legtöbb búzát termelnek, de aránylag egy sem termel annyit, mint alföldünk népe, s ettől, ha az anyagi jólétet el nem tagadhatjuk is, de a szellemet még sem irigyeljük. Lám lám! Mi könnyen pálcát tör sárosmegei hazánkfa műveltségünk föltől! Mondja meg hát azt is, mivel és mi által műveltebbek Sáros, Zemplén, Trencsén s a t. megyék nepe az alföldnél? Kérjük szépen azta tisztelt levelezőt, nevezzen meg nekünk fölföldi magyar várost, melynek hetenkint kétszer megjelenő rendes sajtóközlönye, lapja van; melyben csak egyik könyvkereskedés 12—15000 forint értékű könyvet ad el s emellett még egy másik könyvkereskedő is megél. Majd ha ezeket elmondta, el fogjuk himni, hogy a fölföld esakugyan műveltebb az alföldnél.

— A bécsi „Fortschritt“ című lap azt állítja, hogy a műveltség anyateje Magyarországon a német nyelv. Nincsen Magyarhonban művelt ember, ki nem tud németül s a magyar írók is előbb gondolkodnak németül s aztán a német gondolatot magyarul írják le. A Fortschritt (magyarul haladás) ugyánltszik elfeledte címét, midőn e sorokat írta, vagy nagyobb benne a magyarság iránti gyűlölet az igazságszeretetnél. A magyar író, ha magyar és hazai nyelve szeretetét eleje teszi a kényelemnek, azután anyvi lelkismerettel is bír, hogy ismerje kötelességét, soha sem fog idegen szót használni gondolatai kifejezésére; meg a német irodalom férfiai ma sem jutottak oda, hogy tisztán tudjanak németül írni és nélkülözni azt a tömredek idegen szót, mely nyelvöket ékteleníti. Szívünk-ből kívánjuk a német irodalomnak, hogy nyelvtisztaság tekintetében tíz év múlva oda jutlasson, hol a magyar irodalom ma áll. Midőn e sorokat írjuk, nem azon hazánkfaira gondolunk, kik a nyelvtisztaság terhes fáradsága nélkül szeretik viselni a szép írói nevet.

— Kedélyes lakoma volt tegnapelőtt este a kaszinó termeiben. A vendéglős igen jó étellekkel és italokkal szolgált olesó árért. Erdélyi zenekara szép dalokkal mulattatá a vendégeket. A részvétlen-ség ellen itt is szót kell emelnünk, amemlyiben tudjuk, hogy a kaszinó minden tagja meg volt híva s mindössze vagy ötvenen jelentek meg. Egyébitt a társasági szellem jobban vonja egymáshoz az embereket.

— Egyik kolozsvári lap, (hogy azonban compromissióba ne hozzuk e derék magyar lap szerkesztőjét, a lapot nem nevezzük meg, csak annyit declaráltunk, hogy nem a Kolozsvári Közlöny) mely collegája szemében a szálkát sem ignorálja,

t. évi September 11-i számában a többi közt ily forma expressiókkal él: amustialja, curiositás, expeditiónális hadtest, chemikus s. a. s mi legfőbb, a nyiltpostában arra kéri Bárd Sennyei Pál ö mőtőlságát, (ez bizonyosan sajtóhiba lesz e helyett: illusztrátását) hogy pontos adresséről értesítse őt (vagyis világosabban írva a redactiót). E sorokat azért stílizáltuk így, hogy nevezett lap lexicon nélkül is megértésen bennünk. Ha közlőnyeink is csak ennyi figyelmet fordítanak a nyelvre, mit várjunk akkor a tömegtől, mely ismereteit s a kifejezéshez szükséges szavakat a közlőnyökből és könyvekből meríti?

— Azt mondják az irástudók, hogy szép külső alatt szép lélek lakik. Ha ez igaz, miért nem lehetne igaz az is, hogy ki szép papírra szép tollal szép tintával szép tintatartóból ír, az szépen ír. Sokan nevetik el állítást, pedig tökéletesen igaz, hogy aki ily szép írószerekkel ír, az szépen is ír, kivált ha még hozzá aranyopter használ. Aki tehát szeretne szépen írni, menjen Burger Zsigmond könyvkereskedésbe s válasszon az oda e napokban nagy mennyiségben érkezett írószerök és készletek közül.

— F. hó 14-én mint beszélük, a lövöldében egy közvadásznak gyakorlat közben egyik szemét kilöttek. Mennyire veszélyes a seb, még nem tudjuk.

— Valóságos tavaszhoi időnk van. Minden perben változik. Egyik perében napsugáros arcalet ként be szobánkba, már a másik perében erős esősejőpöket hullat, később hideg, bánatos szelzugást hallat, mint midőn két szerető szív búcsúzik egymástól. Ki tudja, e változó időjárás nem a nyári napsugár búcsúvétele-e a virágos kertektől, a dalos erdőktől, a csevegő patakoktól s a mosolygó égtől?

— A tengerit és tököt mint halljuk, már szedik. A tengeri tökéletesen megérett, éretlen tököt azonban még igen sokat lát itt-ott az ember. A magyar ember ezen is segít; ha kün roz idő járt rá, behozza, magas polera helyezi öket, hol aztán vagy akarják vagy nem, meg kell érniök.

— Téli Emilia, Reichmann, Reszler és Kleer karmester e napokban utaztak el Temesvárra az ottani német dalmitársulathoz. A drámának is nyilik tehát tér valahára; de mint halljuk, most meg a majomkomédia akarja leszoritani. Szegény dráma! Be nehezen honosulhatsz meg a magyar szívében!

— F. hó 15-én egy esónak köztött ki a tisztaparton. A esónakból hullát emeltek ki. A hulla egy szegény napszamos földi maradványa volt, kit épen orvoskeset alá akartak adni, de utközben, mielőtt orvosi segélyben részesülhetett volna, meghalt. Bevégezé napszamat e földön, az égbe ment fölvenni díját.

— Egy uri embert keresnek városunkban is máshol is, ki Pesten csak 71000 forintot tulajdonított el a másébol és búcsuzás nélkül utnak indult.

Vidéki rövid hírek.

— A pesti nemz. színház előtt álló ros. Katonaszobor helyett Tomori Anasztás Dunaiszky által újot öntet.

— Az aradi német újság keservesen panaszkodik a Kisjenő vidéken elkövetett rablások ellen s betelejzéstl kevesli a esendörök számát.

— A vidéki levelezők ellen méltán kel ki a Növilág azért, mert a középserző színi tehetéseket érdemükön föltül dicsérik, söt egynemelyikkel Egressyit is pótolatják. Hátrább az agarakkal!

— A szolnokmegevi gazdasági egyesült első versenyszántása Mezőúron f. hó 5-dikén tartott meg.

— A debrecenieket Priel Kornélia vendégjátéka ragadja el. Új színházat is szeretnének már látni a debreceniek.

— Szegszárdon valaki biztosította házát, azután fölgyújtotta, ezért meg azután fölakasztották. Ezt már nem sajnáljuk.

öröme és büszkesége. Elmondhatjuk már mi is arra a nótára: Nincs többé kopasz fej, nincs többé fogfájás, nincs többé piszkos ember Jászberényben. Jászberény a szel és homok hazája; nem azt a szel-et értem, melyet a krinolinok csapnak, hanem azt a szel-et, melyet itt jász esőnek neveznek, mely a Mátráról jó ránk s mely valódi borecsként a homokot úgy szórja szemünkbe és szánkba, hogy csaknem megvakulunk és megfúlunk tőle. El lehet gondolni, mily jól esik, hogy fűrdünk van, hogy megmosakodhatunk, hogy szemünkkel újra tisztán láthatunk, szánkát újra fölnyithatjuk. Ez már magában nagy jótétemény; különben a stílt galamb más szá-jába röpülne, nem a miénkbe. Eddig, ha fűrdőni akartunk, el kelle mennünk Parádra, idő és pénz vesztéséggel, vagy a Zagyvára kelle ugratunk, de ekkor Jónás próféta sorsától kelle félnünk, vagy pedig egy általunk igen tisztelt egyéniség szerént lugzó kádról gondoskodunk, csak hogy ekkor ismét úgy járhatunk volna, mint egykor Zsuzsánna. Most már mind e bajokon segítve van kényelmes, esinos fűrdők által, mely minden igényünknek tökéletesen megfelel, melyben hibát csak az találhat, ki a kákán is csomót keres, vagy ki saját érde-

meit azáltal véli nagyíthatni, ha a mások érdemeiből von le s ki sajnálja, hogy nem ő találta föl a puskaport.

Nem lévén orvosok, a jászberényi fűrdő gyógyerejéről nem szólhatunk. Annyit mégis állíthatunk, hogy ha igaz az, mit kedvelt agy írónk Kovács Pál egyik beszélyében bebizonyítani aparkodott, hogy a hideg víz mindent meggyógyít, ugy a jászberényi hideg zagyva-fűrdő is meggyógyít mindent. Ha valakinek zsvdobogása s vérmes reményei vannak, egy órai hideg fűrdő mindezeket megszünteti; ellenben ki lankadtságban, téltségben, zsibbadtságban szenved, az is jőjjön a jászberényi fűrdőbe; a hideg víz a télleket fölvilanyozza, a test ellankadt erejét edzi s így módot és alkalmat nyújt megszerü tettek művelésére. Ugyhiszem, a vérmes reményiek száma e honban legnagyobb; ha tehát meg akarnak gyógyulni, jőjjenek Jászberénybe. Kik mulatni akarnak, azok is jőjjenek ide. Alig két hava, hogy e fűrdő létezik, s már is két oly tánevigalmat adott Jászberénynek, melyhez fényre nézve hasonló dolog volt városunkban. Kinek kétsége van, annak m. hó 20-án a vialgom napján Berényben kellett volna lennie slátúna a nagyszerü kivilágítást, mely a fűrdőben volt.

Midőn távról a fürdő felé közeledtünk, egyelőre azt hittük, hogy a holdvilág két helyt jött föl Jászberényben. E láttávi családost a nagyszerű lámpacsillag tette, mely a sziget legmagasabb fája esésén csillogott. Midőn elértük a fürdőt, a Zagyva, mintha égett volna; a Zagyvahid száz és száz lámpája mint tűlkörből sugárzott vissza a Zagyvából. Bent a fürdőben minden bokor, minden fa nagy lámpacsillaggal vagy kivilágított fölirattal volt ellátva. Nem hogy keveseltek volna a világitást, sőt sokalnak; mert ha a tulajdonos ily tüzet csinál mindig, fölégeti a fürdőt hasznát. E tündéri világitás mintegy éjtélj tartott, ekkor már álom jött szemükre a lámpáknak s csöndesen elaludtak; de minek is égték volna, hisz már ekkor a fürdőben voltak a tüzes szemű herényi szépek. E szemek sugarai oda is elhatottak, hova a lámpa világa be nem hat — a szívébe.

A szépek gyönyört tanelejtése a zene andalító hangjai s mindehöz egy kis képzőművészet, a prózai élet jeleneteiből megszokott ember átvárázolták egy nem is képzelt tündérvilágba, melyből csak akkor ébredtünk föl, midőn láttuk hogy megvirradt, a gyertyák elaludtak, pilláink nehézzé válnak s aludnunk kell, hogy újra fölébredjünk.

Nincs szándokunk ezuttal a bál királynéiról szólni, nem akarván sem izslunket, sem értelmeinket elárulni; csak annyit jegyzünk meg, hogy virágnyelven szólunk, nekünk a thearozsa, kamélia és nefelejts legjobban tetszettek. Van azonban, mi nem tetszett. Nem tetszett az, hogy éjféltől után sem éltel sem italt nem kaptunk. Az igaz, hogy nem csak kenyérral élt az ember, de az is igaz, hogy a gyomornak is megvannak kiáltó igényei, melyeket ha ki nem elégítünk, nem ér semmit a mulatság. A fürdőtulajdonos kávéházi jogért folyamodott s így reméljük, hogy jövőben, ha szemünknek nincs panasz, gyomrunknak sem lesz.

Az apróbb nap eseményekről jövő alkalommal.
Csincsai.

Magyar önkénytesek.

Regény
Kempelen Győzötöl.
(Folytatás.)

— Spontini! — kiáltott föl bámulva Kamilló.

— Iren Spontini, az a mézesszáju, édes beszédű ember, kit első látása óta ki nem állhatam; ki hasztalan tett meg mindent, hogy nőmet eltántorítsa, még egészséges valék; de sikerült esábitása, midőn a betegségyamhoz szeggett.

— És miután fölfelé a titkot, mit tevé? — kérde nagy részvétl Kamilló.

— Mit tevé? Még kérheded? Párhajra hivatam a gazt.

— És nőddel mit tevé?

— Nőmmel egyelőre nem rendelkeztem. Azt nem hívem, hogy valaha megbocsáthassak neki, ilyet férfit nem tehet; de két leányom volt, ezek szükségelték az anyát, és én azt hívem, ha nevemmel palástolom a nő beestelenségét, halából legalább gyermekeimre viselend gondot.

— Nagyon jó ember vagy Miklós, én ezt nem tudnám tenni.

— Jó ember vagyok, nenda! Hasztalan volt jóságom. Más nő lábamat esákolta volna érte, Giulietta nem akart csak anyja lenni gyermekeinek; jóságomat elvetette, kijátszotta.

— Hogyan?

— Spontini elfogadta a kihívást, segédem értekezett övével; az időt és helyet meghatároztuk. Én megjelentem.

— És ő?

— Spontini addig, még én a párbaj helyén vártam, Giuliettával megszökött.

— Tehát gyáva is?

— Czáva is, esálo is. Vagyonát a mely mint tudod, nagy vala, eltekoztolta, adósságokat csinált, és midőn nőmet elrabolta, egyuttal hitelezőit is megcsalta.

— Leányait nőd magával vivé.

— Azt hiszed? Nem mondam-e, hogy nem szereti gyermekeit; nem is vitte el őket, hanem magával vitte helyettök, találd ki — mit?

— Mit?

— Pénzemet Kamilló, minden pénzemet úgy, hogy kölesünt kelle fölvennem.

— Lehetetlen!

— Spontini, mint mondam, eltekoztolta mindenét, annyia sem maradt, hogy szökési költségeit fedizze. Az én pénzemen mentek el; az én pénzemen vesztegették meg a sajkást, ki a hajóhoz vitte őket.

— És hová mentek, most hol vannak?

— Itt vannak Kamilló, Budán, itt a királyi palotában. Azért jöttem ide, hogy bosszút áljak rajtok meggyaláztatásomért.

— Mit csinálnak itt?

— Spontini esálo és gyáva, az igaz; hanem a társalgási finomságot és szép eszt senki sem vitathatja el tőle. Spontini sok nyelvet beszél, s mintán a főlem ellopott pénz Németországban eltekoztolta, a bécsi udvarhoz folyamodott alkalmazásért és kapott.

— Minő hivatalt visel?

— Magához, jelleméhez méltót. Neve szerent udvari titkok; de tulajdonképen nem más mint előkelő kém, ki mézédés beszédével megnyerje a főurak bizalmát s az e bizalom útján ellesett nyilatkozatokat az illető helyen besugja. Most is azért küldetett Magyarorszába, hogy a főurak és nemese hangulatáról tudomást szerezzen s azt a császárnak megvigye.

— Mért csak a főurakkal és nemeseekkel gondol a császár, mért nem a néppel is?

— Azért, mert Magyarorszában nincsen nép. A főispán, az alispán és a szolgabíró a nép. A főispán vezeti az alispánokat, ezek a szolgabírákat a szolgabírák a nemeseket a nemesek pedig urai a népnek. Mikor kérdeztek meg a magyar földművelőt, kihez van bizalma; ki által akarja yitetni közügyeit; kinek nyugszik meg életében?

— Igazad van Miklós, de ez nemesek József császár alatt, ez előbb is így volt. És vajjon mért van ez így?

— Azért, mert az ur és a hivatalnok nem barátja, nem testvére, nem tanácsadója a népnek, hanem parancsolója, elnyomója. Azért, mert a hivatalnok nagy költséggel jut állomáshoz, s mint az ilyet emberei szokták, a befektetett tőkét jó kamattal akarják visszaszerezni. Többnyire tiszteletből vagy igen csekély fizetésért szolgálnak; amit tehát nem ad meg a vármegye, tisztesesen megadja a nép. Hidd el Kamilló, azért, hogy távol lakom hazától, tudom és érzem baját, látom sebeit s vajha gyógyulásukra tehettek valamit.

— Ne beszéljünk erről, ugy is hasztalan, még az egész nemzetet tehetlen báb marad egy néhány ember önkényére és becsületére bízva, addig nem leend segítve a bajom. Mondd inkább mit szándékol tenni Spontinival és Giuliettával.

— Bosszút állok rajtok, iszonyu, könyörtelen bosszút.

— Vigyázz magadra ember; nem érdemesek ők, hogy veszélytesd magadat.

— Oh ne félj, nem ittök agyon, nem gyilkolok meg senkit. Kezemet sem emelem rájuk. Giulietta szegényt hozott fejemre s elhagyta gyermekeimet; Spontini megcsalt és ellopta pénzemet. Én szegyént, iszonyu szegyént fogok hozni az udvari piperőre fejére; nem lopom el, mert nincsen neki, hanem elveszem bitorolt becsületét; a nőt pedig akkor teszem semmivé, midőn kedvesétől elszakasztva térden fog rimázkodni kegyelmémért.

— Te tudnád ezt tenni, Miklós? Te, ki annyira nagylelkű, annyira nemesszívű valál irántam és Etelka iránt?

— Ti nem esaltatok, nem loptatok meg. Nem éltetek vissza gyöngöseségemmel, ti ösztintek valátok; hanem ezt az undok maecsfaját ki kell irántam a becsültes emberek sorából és ki fogom irtani őket.

— De hogyan?

— Azt majd nem sokára meghalod. Szükségem van rád tervem kivitelénél, remélem nem vonod meg tőlem a segélyt. Most menjünk Pestre az asszonykhoz.

— Menjünk!
A két ember Pestre indult.

(Folytatása következik.)

V e g y e s .

↑ Berlinben bizonyos nő gyermekgyilkolással vádolva, a börtönben várja ügye tárgyalását, ez azonban nem történhetik meg; mert a törvényeségi orvos szabadsággal elutazott. Tegyük föl, hogy a vádolt nő ártatlan és elgondolhatjuk, mennyi lelki kínjába kerül az orvos ur mulatózása. A berlini törvényszék igen jól tenné, ha vagy nem adna szabadságot az orvosnak vagy ha ad, helyettét rendele addig, míg visszatér.

↑ A sveicaiak agyukat akartak vinni a Szamar nevű hegysécsra. Midőn a lovak már nem mászhattak tovább a sziklákon, egy tenyeres talpas tífzer vállára vetette a 2 mázsányi ércsöveget, a másik a hozzávaló targoncát s úgy vitték a legmeredekebb sziklákra a esácsra föl. Ezek aztán markoslegények!

M u l a s s u n k .

— „Már sok kiadásban láttam fölséged arc-képét, de egy sem volt híten találva“ szólta meg Napoleon császárt egy külföldi hercegnő St. Cloudban. „Az nem esuda — válaszolt rögtön a császár — mindig nagyon feketének festettek.“

— Házát javítottá a gazda. Egy napon igen sok szegét vett észre a földön elszórvá. „Miért nem szedi össze e szegeket? még utóbb elvesznek“ szólta meg az építómestert az ur. „Ne féljen uram! — felelt a megszólított — a számlában egytől egyig megtalálom őket.“

I r o d a l o m é s m ű v e s z e t .

— A Szépirodalmi Közlöny és Folyó-
ivek volt szerkesztője Székely József tudatja előfizetőivel, hogy részvét hiánya s átvett terhek folytán megszüntetvén vállalatát, könyvekkel fogja kárpótolni őket.

↑ Erkel Ferenc „Bankbán“ című dalművet ír.

↑ Székesfehérvárról tiltakoznak Magyar Mihály irodalmi végeladása ellen. Másból is úgy vélekednek.

S z i n h á z .

↑ Öszelő 10-én. Jánosi jutalmaul Egy királynő Tóth Kálmántól.

↑ Öszelő 11-én. Hunyadi László 4 főlv. Erkelől. Szerdahelyi Nellit és Téli Emiliát kivéve a szó szoros értelmében botrányos előadás. Ha Szilágyi Erzsébet hangjának minőségéről azt mondhatnánk, mit művészeti képzettségéről, tanulmányáról mondanunk kell, csak dicsérünk és magasztalunk lehetne Szerdahelyi Nellit, amennyiben határozott ítélet hozhatunk oly énekesnőről, kit Hunyadi kívül más dalműben még nem hallottunk. Az Erkel által különösen La Grange számára írt részletet mesterileg énekelte. Várjuk meg, még más dalműekben is fölép, hogy részletesebb bírálatba ereszkedjünk. Másként vagyunk hangjával. Amit a művészet képezhetett rajta, megtette. Hangja akarat nélküli rabszolgája művészetének, engedelmeskedik, de nem szivesen, mi természetes. E hang viselni fogja a művészet láncait, még lehet, hanem azután — egészen fölmondja a szolgálatot.

Reszler is azt tesz hangjával, mi neki tetszik, de másképen. Ő a közönséggel is tetszése szerent bánik, mi mindenesetre a ritkább művészi merényletek közé sorozható. A közönség elnéző a művészi gyöngeségei iránt mindaddig, míg ez tőle kitelhetőleg a legjobbal szolgál neki: a közönséget a szokás is kormányozza s néha megszokja a rosszat is, ha csak ilyennel találkozik; de mindemkel van határa, és Reszler számára, kinek (hangját kivéve) tehetségét dicsértik már, nincsen ménteségünk, ha rosszul énekel. Ha Reszler azt hiszi, hogy fivére (Németi Irma) mellett bolhoságokat követ-het el, úgy annak teszi ki magát, hogy a közönség méltó fivéréll tekinti mai Mátyásunkat, kit, ha önkényt vállalta szerepét, megrovunk, ha kényszerített rá, szívünkben sajnálunk. Nincs elég terünk, hogy mindazon önkényt részletesen elősoroljuk, melyet Reszler szerepe zenészi előadásában magának megengedett.

Ha Nagy oly nagy szerepet vállal, mely nagyobb és erősebb, mint ő, úgy a küzdelem fölött csak mosolyogni tudunk. Mint normondiai porfú kedvez vendégünk, de ha mint király akar ránk ijeszteni, ekkor csakugyan félünk tőle.

A dalművészek azt Lozzák föl ménteségül, hogy hamar kelle betanulniok a dalművet s csak 2 kísérletet tartottak belőle. Ez mentheti tán a kardalnokokat, az önálló művészeket nem; egyébiránt tanulták volna tovább s adták volna később, de jól.

Ezeket kívül még arra kérjük a rendezőseget, hogy e dalmű ismételt előadásához a következőket szerezze meg.

1. Pél font rizsport Szilágyi Erzsébet számára, hogy haját fehérére változtassa vagy ősz vendéghaját.

2. Hosszu vendéghaját s ha lehet kissé tisztesesebb ruhát Hunyadi Lászlónak.

3. Hosszu, őszbe esavarodó vendéghaját Garának s néhány kardalnoknak; mert a Hunyadiak korában nem félhüvelyknyire vágott hajjal jártak a magyar vitézek.

A közönség minden zugát megtöltötte a háznak.

↑ Öszelő 12-én. Mártha dalmű Flotówtól. A vendégművész igen vékony hanggal van megáldva; minél magasabban énekel, hangjai annál vékonyabbak és annál hamisabbak.

↑ Öszelő 13-án. Benedeknő jutalmaul Kétszarvu ember Jókay után színre alkalmazott színmű 5 szakaszban.

A kétszarvu ember történetét híven vette át Benedek az 5 szakaszos színműbe. A négy első szakaszban csak a kétszarvu ember nem tudta szerepét, az utósóban mindnyájan akadoztak. Helyszük miatt na csak emnyit, második adatáskor többet. Benedeknőt tapssal és koszorúkkal fogadta a közönség.

↑ Öszelő 14-én. Kleer Lajos karmester jutalmára dalműi egyveleg.

↑ Öszelő 15-én. Csalódások ered. vigj. 4 főlv. Kisfaludy Károlytól. Előadás jó, közönség nagyon kedves.

H a l á l o z á s o k n y á r u t ó b a n .

Fürus József, 177 év. rk. béli. Batants Mihály 3 év. rk. sorvadás. Palotás József, 3 hón. rk. béli. Doka Agnes, 68 év. rk. aszkór. Macskovics Anna, 42 év. rk. sorvadás. Ábrahám Fürus Vince, 6 hón. rk. gyermekelezkór. Dvorányi György, 48 év. rk. hagymáz. Horváth István, 76 év. rk. aszkór. Csóti János, 177 év. rk. béli. Császár Ferenc, 177 év. rk. béli. Kőcsis János, 2 év. rk. vérhas. Török Andor, 33 év. rk. sorvadás. Liptay János, 18 év. rk. vízbe fuladt. Krizsán István, 8 év. rk. fogzás. Herkel Rózsa, 4 hón. rk. gyermekelezkór. Bajolies Rózsa, 72 év. rk. aszkór. Klivinyi János, 6 év. rk. hagymáz. Kovacs János, 8 hón. rk. agylob. Révész Etel, 177 év. rk. sorvadás. Nőgrádi István, 9 hón. rk. agylob. Steinhardt Kornélia, 11 hón. rk. fogzás. Mikás József, 6 hón. rk. gyermekelezkór. Felmajer Julia, 68 év. rk. sorvadás. Langstein Moritz, 6 het. izrael gyermekelezkór. Nagy Iván Rózsa, 88 év. rk. aszkór. Schönstein Amália, 55 év. izraelita vizskór. Sanderlud Gyár-tás, 75 év. rk. aszkór. Kis János, 6 hón. rk. gyermekelezkór. Cserszi Mihály, 15 hón. rk. agylob. Kis Péter Veron, 7

66 év. rk. sorvadás. Bathi Veron, 10 hón. rk. bélménés. Jakab Pál, 14 hón. rk. sorvadás. Lippai Julianna, 1 1/2 év. rk. bélménés. Kőszö Ilona, 2 év. rk. petines. Gera Mária, 6 év. rk. agylob. Tóth Klára, 78 év. rk. aszkór. Györfy Antal, 1 év. rk. verhas. Szabó Ferenc, 9 hón. rk. sorvadás. Mulati Anna, 9 év. rk. agylob. Hajter Katalin, 40 év. rk. vízkór. Csányi György, 6 hón. rk. gyermeknehézkór. Nagy Mari, 11 hón. rk. verhas. Bálint Mária, 1 1/2 év. rk. fogzás. Szűcs Ferenc, 9 év. rk. tüdővész. Temesváry Ferenc, 11 hón. rk. sorvadás. Csavolszky Erzsébet, 51 év. rk. sárgaság. Elek István, 6 het. rk. gyermeknehézkór. Virág István, 5 het. rk. gyermeknehézkór. Szalint Erzsébet, 7 1/2 év. rk. vízbefuladt. Politzer Albert, 10 év. izraelita verhas. Lugasz Regina, 8 hón. verhas. Palotás Anna, 1 hón. rk. gyermeknehézkór. Kopasz József, 18 hón. rk. sorvadás. Raiz Ferenc, 4 hón. rk. gyermeknehézkór. Lippai József, 9 hón. rk. agylob. Kertész József, 4 nap. rk. gyermeknehézkór. Lippai Erzsébet, 2 év. rk. verhas. Vekes János, 8 éves rk. bőllo. Szűcs Roza, 3 hón. rk. agylob. Kakuszi Roza, 1 het. rk. gyermeknehézkór. Lakatos Roza, 3 nap. rk. gyöngösg. Lakatos Ferenc, 2 nap. rk. gyöngösg. Pinter Ferenc, 5 év. rk. agylob. Csóti Juli, 1 1/2 év. rk. bélménés. Ördög Győző, 5 év. rk. bélménés. Baka Anna, 28 év. rk. hasmenés. Stumpf Erzsébet 64 év. rk. sorvadás. Molnár Anna, 40 év. rk. aszkór. Dain Anna, 1/2 év. rk. bélménés. Sebők Rózsa, 16 év. rk. petines. Dobó István, 39 év. rk. vízkór. Sueski Veron, 2 év. rk. bélménés. Szűcs József, 1 1/2 év. rk. bélménés. Hoffer Teréz, 7 het. rk. gyermeknehézkór. Németh Ferenc, időtlen. Zseravics György, 36 év. n. e. g. sorvadás.

Levelkösár.

Szabodkára. — Ne vitasson tovább a kérdést: amit Ön először mondott, abban igazra volt Önnek: amit most mond, abban nincsen igazra. A házigazda lehet ugyan udvarias vendége iránt, ha nem érték is egymás nyelvét; de barátság csak akkor fejlődhetik ki közöttök, ha minden tekintetben értek egymást. Az is bizonyos, hogy nem a gazdának kell a jövőveny nyelvét megtanulnia, hanem amazét ennek. További tudósításait szívesen vesszük, különösen amonnet föllíról. Magánlevelet teendöink halmaza miatt jelenleg nem írhatunk.

— A praktikus asszony pályaművét Kolozsvárról megkaptuk. A kérdést nagyon röviden és nagyon is gyakorlatilag fejtette meg.

Nyilttér. *)

F. J. kisasszonynak Hód-Mező-Vásárhelyen tanácsolom, hogy ezentúl, ha könnyen fölismerhető fővegü urakat akar elrejteni magánál, az illető főveget ne hagyja az ágyon heverni. Szegeden, öszelő 18-án 1859.

*) Az e rovatban közlöttékért csupán a sajtóhatóság iránynyal vállal felelősséget a Szerkesztőség.

ÜZLETI HIRNÖK.

Távratozott bécsi gabnaárak öszelő 17-én.

Buza, Bánati Mosonyban helyben 86 fontos 4 frt 35 kr. Marosi Mosonyban helyben 87 fontos 4 frt 40 kr. Marosi Györben helyben 86 fontos 4 frt 55 kr. Tótvídeki rozs 80 fontos 2 frt 90 kr. Magyar rozs 76 fontos 2 frt 12 kr. Eladatott 25,000 mérő buza.

☉ Szeged. öszelő 17-én. — A hét utolsó napjaiban kevesebb élénk a hangulat a gabonaüzletben. Az árak megmaradtak ugyan, de hiányzik a kedv a vásárlásra. Forgalom, néhány kis részletet és a hetivásári apró vásárlásokat kivéve, nagyon csekély.

A Bánságban 7 frt 50 krajvალ fizetik köblét a tisztabuzának és ez árték sok jön a piacra.

Temetes tisztabúza-készletek állnak piacunkon, s ha meg nem vásároltatnak, az árak csökkenése ki nem kerülhet; ezt egyébiránt a mai bécsi távirdai gabnaárak határozandják meg. A tengerisűrűség megkezdett, s csak most látjuk, hogy alig fél termésünk van.

Gyapjúból ismét vásárolt egyik pesti ház 200 mázsa egyvírtett 78-80 frtjával mázsáját.

Üzleti terményárak: Tisztabúza legjobb osztr. mérő 3 frt 50 kr. Közép 3 frt — kr. Kétszeres legjobb 2 frt — Közép 1 frt 90 kr. Rozs legjobb 2 frt. Közép 1 frt 90 kr. Árpa legjobb 1 frt 50 kr. Közép 1 frt 40 kr. Zab legjobb 1 frt 50 kr. Közép 1 frt 30 kr. Törökbuza 1 frt 30 kr. Köles 2 frt. Paszuly 1 frt 30 kr. Paprika mázsája 12 frt.

Pest, öszelő 17-én. A pesti gabonaesernak jegyzőkönyvi árjegyzéke: új bánsági buza (85-86 font) 3 frt 30-60 kr. tiszai (83-86) 3 frt 40-60 kr. Bácskai ó (83-84) 3 frt-3 frt 20 kr. Fehérmegyei ó (83-85) 3 frt 20-60 kr. új kétszeres (77-79) 1 frt 60-80 kr. ó rozs (77-79) 1 frt 60-80 kr. árpa (63-68) 1 frt 60-90 kr. káb (43-47) 1 frt 20-30 kr. tengeri 2 frt 30-40 kr. köles 2 frt-2 frt 10 kr. Bab 2 frt 90 kr-3 frt. Repece 4 frt 90 kr-5 frt. Mind bécsi mérőnkint és osztrák becsben. P. N.

Vizállás.

Tisza. Szegednél öszelő 17. 9' 1" 0-n föllül
Duna. Pestnél " 16. 7' 0" 0-n
Bega. Temeszárnál " 8. 1' 10" 0-n

Felelős szerkesztő: Kempelen Győző.

Pénzkelet	Öszelő		
	15.	16.	17.
	frt	kr	frt
5% os metalli mes	73	10	73
5% os nemzeti körös	77	70	76
5% alsó ausztr. urb. k.	93	50	95
5% magyar és gall.	71	50	72
5% erdélyi ás gall.	71	50	72
1834-diki sorsj. kötelezv.	298	298	298
1839-diki	115	116	116
1854-diki	109	40	109
Dunagőzhajóz. 100 frtos	102	102	102
Como-Rentpapirok.	15	50	15
Hercog Eszterházy 40 frtos	80	81	81
" Salm 40 "	40	40	40
" Pálffy 40 "	38	25	38
" Clary 40 "	35	75	37
Gr. St. Genois 40 "	35	75	36
Hg. Windschgrätz 20 "	24	50	24
Gróf Waldstein 20 "	25	50	26
Gróf Keglevich 10 "	14	75	14
Hitelsorsjegyek 100 frtos	96	96	96
Északi vasút részv.	1818	1837	1837
Államvasut 500 frankos	260	80	260
Erzsébet nyug. pálya	171	171	171
Tiszai pálya	105	105	105
Ferenc József kel. pálya	877	885	890
Bankrészevények	205	20	208
Hitelintézet részvények	542	545	545
Escomte-bank	240	245	245
Lloyd	440	445	445
Dunagőzhajóz.	288	289	289
5% Északi vasp. eüsb. kötv.	90	91	91
5% Dunagőzhajóz.	88	86	86
Augsburg, uso	104	50	104
Frankfurt 3 hó m. f.	105	104	103
Hamburg 2 hó m. f.	92	25	91
London	121	50	121
Páris	48	80	48
Cs. kir. arany	5	76	5
Korona	16	75	16
Ezüst	22	50	21

Közlekedés		Szegedi piac	
		(hetivásár öszelő 17-én)	
Vasutmeneti személyvonatok.			
Indulás:			
Szeged—Pest: 1 ó. 56 p. éjjel, 12 ó. délb.			
Szeged—Temesvár: 11 óra 34 p. éjjel, 2 óra délután.			
Erkezés:			
Szeged—Szolnok—Pest: 8 óra 10 p. r. 8 óra 28 p. este.			
Szeged—Temesvár: 4 óra 22 reggel, 7 óra 42 p. este.			
Pest—Szeged: 1 óra 29 p. délbén, 11 óra 9 p. éjjel.			
Temesvár—Szeged: 12 óra 30 p. éjjel, 11 óra 27 p. reggel.			
Gőzhajózás.			
A Dunán:			
Pest—Bécs: naponkint 6 óra este.			
Zimony—Pest: vasárnap, kedden, szerdán és szombaton 4 óra reggel.			
Bécs—Pest: naponkint 6 1/2 órakerreg.			
Pest—Zimony: hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton.			
A Tiszán:			
Szeged—Zimony: szerdán 5 óra reggel.			
Zimony—Szeged: csütörtökön délbén.			

Vidéki terményárak	
Az árak osztrák értékben	
Makó	16-60
Temesvár	16-60
N.-Becskerek	9-60
Ujvárad	10-60
Uj-Árad	6-60
Baja	10-60
Szabadka	10-60
Modos	10-60
Zenta	10-60
D. Palanka	10-60
Soprony	25-60
Mosony	15-60
Versetz	15-60
Gyula	15-60
Kecskemét	15-60
Győr	14-60
H.-M.-Vasarhely ny. h.	2-60

12762. sz. (134-2) Hirdetés.

Szabad kir. Szeged város tanácsa részéről közhírre tétetik, mikép 1859. szeptember hó 26-ik napján délelőtti 10 óraker a városnál előforduló kömüves, ács, asztalos, lakatos, kádár, kötélgyártó, könyvkötő, fazekas, liveges-munkáknak, továbbá vaszerek kiszolgáltatásának; ugyanazon szeptember hó 27. napján délelőtti 10 óraker pedig a megkivántató nyomtatványok, papír s egyéb írószerrek kiszolgáltatásának 1859. évi november 1-től 3 évre leendő elvállalása iránt nyilvános árlejtés fog a tanácsereben tartatni.

Erről a vállalkozni kedvelők eleendő bírátpénzzel ellátva leendő megjelensére oly megjegyzéssel hivatk meg, miszerint a megállapított szerződési feltételek az első tanácsai osztálynál időközben is betekintheők.

Írásos, kellőkép felszerelt s eleégses bírátpénzzel ellátott ajánlatok a fentkített ideig szinte elfogadhatnak. Szeged, 1859. évi sept. 12-én.

A városi tanács által.

Házaladás.

Palánk-bélvárosban, háromfejse-utában, a Szina-udvar szomszédságában lévő 898. számú ház terjedelmess kerettel szabadkézből eladó.

Bővebb tudósítást ad ugyanott Mellér József háztulajdonos.

13151. sz. (136-1) HIRDETÉS.

Szabad kir. Szeged város tanácsa részéről közhírre tétetik, mikép 1859. évi október hó 5-ik napján d. e. 10 óraker a városi tanácsereben a város belterületén meghatározandó helyen 800 négyzög ölnyi térségnek az ugynevezett Klinkerféle kövezettel leendő kirkatása iránt nyilvános árverés fog tartatni.

Erről a vállalkozni kedvelők eleendő bírátpénzzel ellátva leendő megjelensére oly megjegyzéssel hivatk meg, miszerint a megállapított szerződési feltételek az első tanácsai osztálynál időközben is betekintheők.

Írásos, kellőkép felszerelt s eleégses bírátpénzzel ellátott ajánlatok a fentkített ideig szinte elfogadhatnak. Szeged, 1859. évi sept. 1-én.

A városi tanács által.

Haszonbérlet.

Alólírott, a madarásztói oldalon fekvő, és 200 holdból álló tanya-földjét f. e. Sz. Mihály napjától számítva több évekre bérebe adja, ez iránt minden időben értekezhetni a tulajdonossal.

Szeged, szeptember 9-én 1859.

Bánhidi József.

Arverési hirdetések.

Mely szerint sz. kir. Szeged város hatósága következő javadalmak nyilvános árverésen haszonbérbe vagy örök áron eladatnak.

1. A kistarjani házhelek örök áron f. évi szeptember 19-én délutáni 3 óraker a helyszínen, 10% bírátpénz lefizetése mellett.

2. Alexi és Pétervárdi utcákban lévő köztelek örök áron f. é. szeptember 20-án d. e. 9 óraker a helyszínen 10% bírátpénz lefizetése mellett.

3. Tompai szigetben nádermés f. e. október 1-től 1860-ik é. február végéig azonnali készpénzfizetés mellett f. e. szeptember 21-én délelőtti 9 óraker a gazdasági hivatalban.

4. Alsóvárosi tiszafók és kiserdei veteményesföldek 1859. é. nov. 1-től egész 1860-ik október végéig f. évi szeptember 21-én délutáni 3 óraker a helyszínen, azonnali készpénzfizetés mellett.

5. Nagy-Öszeszekén termő nád-lás f. e. szeptember 22-én délelőtti 10 óraker a helyszínen, 10% bírátpénz lefizetése mellett, ugyanakkor a székszóperítés is kiadatul fog.

6. A Tisza száraz oldalán az új-segredesi koresma mellett lévő hét darab legya-hidhajó és egy komp f. e. szeptember 22-én délelőtti 9 óraker a helyszínen örök áron, azonnali készpénz lefizetése mellett eladatul fog.

7. Nyargalói erdei veteményes földök f. e. sept. 23-án d. e. 9 óraker a helyszínen, azonnali készpénzfizetése mellett.

8. Csengelei részlen Baló János kapitányságban gyakorlandó bormérés jogot f. e. szeptember 24-én délelőtti 9 óraker a gazdasági hivatalban, 10% bírátpénz lefizetése mellett.

Az arverési föltételek bármikor gazdasági hivatalban megtekintheők.

Mely árverésekre a vállalkozni kívánók illendően meghivatnak.

Szeged, 1859. sept. 16-án.

A polgármester.
Gampel s. k.

Arverési hirdetmény.

A szegedi es. kir. kerületi pénzügyi Igazgatóság részéről közhírre tétetik, miszerint a es. kir. magas Pénzügyi Ministerium folyó évi május 18-án 25,932. 925. számú rendelvény folytán Szeged városban fekvő telek, melyven az ugynevezett zsindejtelek állott és a m. kincstar tulajdona, f. évi szeptember 26-án délelőtti 10 óraker ezen es. kir. ker. pénzügyi Igazgatóság épületében tartandó nyilvános árverés utján örök áron elfog adatni.

Ezen telek a sóépiletek közlében a sópajakkal szemközti közvetlen a fűt mellett 389 1/2 négyzög ölet foglal magában. Kikálitásiárl a becsár-ár az: egy négyzög ölet 8 osztrak érteki forintban számítva, és így összesen 3110 frt osztr. ért. fog szolgálhni, és a venni-szándékozók figyelmzetnek, miszerint napoktól 10 száztól bírátpénzzel a fentkített becsár szerint, mely az árverés kétdetektor lézen lefizetendő, ellássák.

Az árverés eredményének helybenhagyását vagy visszautasítását a magas es. kir. országos pénzügyi Igazgatóság osztrák magának föntartotta.

Az arverési jegyzőkönyv megörösítése után köteles a legtovább ígéro a vételár 14 nap alatt ugyan naptól számtólilag, midőn az ajánlatának elfogadása nekje tudtul adatik; a szegedi es. k. nyitító pénztárbá lefizetni. A vételár befizetése s a bírtok-átvállalási százelek lefizetése után a bírtok minden késedelem nélkül a vevő szabad rendelkezése alá fog bocsátatni.

A bírtok áttruházási és bekebelezési költségeket a vevő viselendő.

A fizetési határidő elmulasztás esetében a legtovább ígéro költsége s veszedelmére egy új árverés fog tartatni.

A térképet és egyéb árverési föltételeket a venni szándékozók ezen es. k. kerületi pénzügyi Igazgatóság-nál megnezhetik.

Szegeden, június 15-én 1859.

A es. kir. pénzügyi Igazgatóság-tól.